

Univerza v Ljubljani
Biotehniška fakulteta
Veterinarska fakulteta

VETERINARSKA OSKRBA PRAŠIČEV PO IZBRUHU POJAVA GRIZENJA REPOV

Dr. IRENA GOLINAR OVEN

Veterinarska fakulteta
Klinika za prežvekovalce in prašiče

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA
Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja - Evropa investira v podeželje

1

Vpliv grizenja repov

- Grizenje repov vpliva na dobrobit prašičev.
- Zaradi grizenja repov:
 - ✓ slabše zdravstveno stanje živali,
 - ✓ prašiči slabše priraščajo
 - ✓ razlike v velikosti pri isto starih prašičih.

2

Posledice grizenja repov na zdravstveno stanje

- Hujše rane na repu: izguba krvi, prašiči so bolj slabotni, neješčji in večinoma ležijo.
- Krvaveče rane izpostavljene patogenim mikroorganizmom, ki povzročajo sekundarne okužbe in obolenja, vnetja, gnojne rane.
- Bakterijske okužbe se lahko razširijo po telesu:
 - ✓ pojav abscesov
 - ✓ ali v septični obliki.

3

Posledice grizenja repov na zdravstveno stanje

- Abscesi:
 - ✓ v področju hrbtenjače,
 - ✓ v trebušno-medenični votlini,
 - ✓ v različnih sklepih zadnjih okončin (šepanje),
 - ✓ tudi drugod po telesu.
- Spinalni abscesi → paraliza zadnjih nog.
- Okužba kot posledica septikemije, ki jo povzročajo piogene bakterije, lahko zajame tudi pljuča, manj pogosteje ledvica in ostale dele telesa.
- Različne klavnične študije so ugotovile povezavo med poškodbami na repu in septičnim artritisom ter abscesi na pljučih.

4

Zdravje črede in grizenje repov

- Dokazana povezava med zdravjem črede in grizenjem repov: večja prevalenca grizenja repov v rejah s slabšim zdravstvenim stanjem.
- Prašiči, ki slabše priraščajo in/ali so pri njih prisotni klinični znaki bolezn, se težje branijo pred napadanjem sovrstnikov.
- Večja pojavnost grizenja repov:
 - ✓ respiratorne bolezni,
 - ✓ anemija,
 - ✓ bolezni prebavil,
 - ✓ prisotnost zunanjih parazitov.
- Bolezni povzročajo pri prašičih nezadovoljstvo in agresivno obnašanje - večja pojavnost grizenja repov.

5

Ekonomski problem grizenja repov

- Ekonomske izgube so posledica:
 - ✓ slabše rasti prašičev,
 - ✓ slabše konverzije krme,
 - ✓ dodatnega zdravljenja in posledično
 - ✓ večjih stroškov zdravljenja,
 - ✓ večje smrtnosti,
 - ✓ na liniji klanja pa je zaradi številnih abscesov trup razvrstjen ali se ga celo zavrže.

6

Klinični znaki pri grizenju repov

- Živali pogosto bolj nemirne,
- eden ali več posameznikov grizejo repe drugih živali (opazovanje živali 10 – 15 minut),
- vidne so poškodbe na repih,
- žrtve se pogosto ob grizenju repov oglašajo s cviljenjem,
- žrtve mogoče prepoznati že v zgodnji fazi, če pogledamo držo repa.
- ❖ V boksih, kjer je gostota prašičev velika, grizenje repa morda ni očitno - lahko opazimo na glavi ali telesu prašičev svežo kri.

7

7

Drža repa

- Zavit rep vidimo pri aktivnem prašiču.
- Prašič, ki miruje, ima rep sproščen in zravn.
- Rep spodvit med zadnjima nogama (kaže na stres in bolečino):
- ✓ neposredno po krajšanju repov,
- ✓ v skupini prišlo do grizenja repov.
- Kadar ima prašič rep poškodovan, bo z repom tudi pogosteje mahal, verjetno zaradi draženja kože ob rani.
- Dober čas za preverjanje drže repa je med krmljenjem prašičev.

8

8

Vrste poškodb

- Določiti je treba obseg grizenja repa:
- ✓ blage poškodbe kot so npr. znaki površinskega grizenja brez prisotnosti sveže krvi in oteklin (rdečkastih področij na repu ne štejemo kot rane, razen če je prisotna sveža kri),
- ✓ prisotni očitni znaki grizenja repov – kri, oteklina, infekcije, manjkajoči deli repa ali kraste.

9

9

Ukrepanje ob pojavu grizenja repov

- Če je mogoče ugotoviti vzrok težave.
- Iz skupine odstraniti napadalca ali napadalce.
- Odstraniti in oskrbeti napadene prašiče.
- Zdravljenje prizadetih prašičev je treba izvesti takoj.
- Pri resnem zdravstvenem stanju živali in slabi prognozi, je treba živali humano usmrtiti ali poslati v zakol, če so dovolj stare in sposobne za potovanje.
- Napadene prašiče zdravimo z antibiotično in protibolečinsko terapijo, kar lahko traja več dni.
- Pri nekrotičnih repih je potrebno opraviti kirurško amputacijo repa, da se prepreči širjenje okužbe.

10

10

Ukrepanje ob pojavu grizenja repov

- Prašiče z blagimi poškodbami lahko pustimo tudi v boks, odgovornega prašiča za grizenje repov pa odstranimo, poškodbe oskrbimo z antiseptikom.
- Če je za grizenje odgovoren več kot en prašič, nekateri svetujejo tudi zmanjšanje jakosti svetlobe.

11

11

Antiseptiki

- Delujejo protimikrobno na gram pozitivne in gram negativne bakterije in na njihovo vegetativno obliko. Običajno delujejo tudi antimikotično proti glivicam in dermatofitom ter hitro deaktivirajo kužnost nekaterih virusov.
- Antiseptiki (na voljo v lekarnah):
- ✓ 3 % raztopina peroksida,
- ✓ izdelki, ki vsebujejo npr. klorheksidin,
- ✓ izdelki, ki vsebujejo jodirani povidon.

12

12

Druge sestavine

- Pršila, mazila ali geli, ki vsebujejo mikrosrebro: zdravi razdraženo, atopično kožo ter nudi zaščito pred naseljevanjem bakterij, kvasovk, pred insekti, hkrati pa spodbuja naravni proces regeneracije kože.
- Druge pomembne sestavine:
 - ✓ Alantoin - pospešuje regeneracijo celic in pomirja kožo
 - ✓ Pantenol - vlažilna funkcija, deluje tudi regenerativno, saj pospešuje celjenje kože in deluje protivnetno.
 - ✓ da bi kri postala nepriljučna, poškropiti rep in okolico z izdelkom, ki nevtralizira vonjave ali je neprijetnega okusa.

13

13

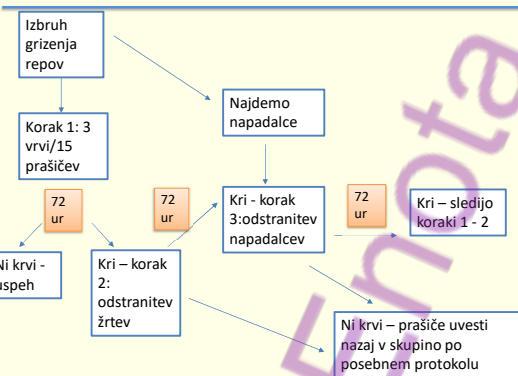
Študija iz leta 2019, opravljena na Irskem

- Študija je bila izvedena v rejah prašičev z rešetkastimi tlemi.
- Uporaba protokola s tremi koraki:
 - A. Obešanje treh vrvi v boks z 12-15 prašiči; repe prašičev so namazali s kremo, ki se npr. uporablja za nego vimena (npr. Vetaseptal), poleg tega so jim zadnji del telesa pošpricali s sprejem, ki nevtralizira vonjave in zmanjša vonj po krvi.
 - B. Odstranitev prašičev s poškodbami repa; zdravili so jih s topikalnim antibiotičnim sprejem (rep in zadnji del telesa) in nato pošpricali še s sprejem za nevtralizacijo vonjav.
 - C. Odstranitev napadalcev.

14

14

Študija iz leta 2019, opravljena na Irskem

15

15

Študija iz leta 2019, opravljena na Irskem

- Žrtve in napadalce so kasneje uvedli nazaj v skupino, saj to ni povzročilo očitne agresije med prašiči.
- Pomembno je bilo, da so odstranili izbranega prašiča skupaj z vsaj enim drugim prašičem in da jih niso mešali z neznanimi prašiči.
- V času ponovne uvedbe prašičev so zagotovili vrvi v boks in uporabili sprej za nevtralizacijo vonja.
- Študija je pokazala, da je mogoče 80 % hudih izbruhov grizenja repa ustaviti, tudi če se odstranjeni prašiči ponovno uvedejo v prvotne skupine.
- Več kot je prašičev, ki grizejo repe, manjša je možnost, da se izbruh ustavi.

16

16

Hvala za pozornost!

17

17